

PATERJİ TESTİ

Ali Haydar Parlak

Prof. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji Anabilim Dalı

Yazışma Adresi: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji Anabilim Dalı, Bolu

e-posta: ahparlak@yahoo.com

Çıkar çatışması: Bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

GİRİŞ

Behçet hastalığı (BH)'nda minör travma ile oluşan hiperreaktivite veya hiperirritabilite paterji fenomeni olarak bilinir.¹ Klinik olarak pozitif paterji testi derinin iğne batırılan yerinde ortaya çıkan, merkezinde minik steril bir püstül bulunabilen eritematöz indurasyon ile karakterizedir.^{2,3}

BH tanısının konulmasında büyük önemi olan paterji testinin pozitiflik oranının son 35 yılda giderek azaldığı bildirilmekle birlikte BH için spesifitesi (%98.4) hala oldukça yüksektir.⁴ Bu nedenle Dünya'da BH tanısı için kullanılan tanı kriterlerinin birçoğunun içinde paterji testi pozitifliği yer almaktadır.^{3,4}

Dünya'da BH'nda pozitif paterji testi oranı %20 ile %100 arasında değişmektedir.³⁻⁶ Ülkemizde yapılan çalışmalara BH'larında paterji pozitifliği oranı %8-98 arasında değişmektedir.^{1,3-7} BH'nda paterji pozitiflik oranlarında dramatik farklılıkların olmasında; genetik farklılıklar, hasta ve hastalığa bağlı faktörler ve paterji uygulama tekniği ile ilgili faktörlerin rolü olduğu düşünülmektedir.¹⁻⁸

Paterji reaksiyonunun ortaya çıkmasının mekanizması tam olarak bilinmemekle beraber patogenezinde aşırı veya normalden sapsmış yara iyileşme sürecinin rolü olduğu düşünülmektedir.^{2,3,9} Paterji testi için deriye batırılan iğnenin deride oluşturduğu "kutanöz inflamatuvar cevabın" paterji

pozitifliği görülenlerde normalden çok daha belirgin ve şiddetli olduğu bilinmektedir.^{2,3,10}

Paterji testi pozitifliği, BH dışında piyoderma gangrenozum, Sweet sendromu ve eritema elevatum diutinum gibi nötrofilik dermatozlarda görülebilmekle birlikte bu hastalıklarda rutin olarak paterji testi yapılmamaktadır.² Paterji reaksiyonu, nötrofilik dermatozlarda travma sonrasında yeni lezyonların ortaya çıkması veya mevcut lezyonun agreve olması şeklinde ortaya çıkabilmektedir.^{2,3,11}

Paterji reaksiyonu sadece deriye sınırlı değildir. BH'nda ve piyoderma gangrenozum'da deri dışındaki dokularda da doku bütünlüğünü bozan herhangi bir etkene karşı abartılı inflamatuvar yanıt potansiyeli bulunabilmektedir. Anjiyografik müdahaleler ve vasküler cerrahi sonrasında post travmatik arteriyel trombüs veya anevrizma gelişebilmesi, göz içi kortikosteroid enjeksiyonundan sonra göz iltihabı, damara enjeksiyon sonrasında yüzeysel tromboflebit gelişebilmesi, artrosentez sonrasında sinovit görülmesi, intestinal ülserin cerrahi tedavisinden sonra ortaya çıkan anastomoz ülserleri farklı doku bölgelerinde tetiklenen deri dışındaki paterji reaksiyonlarının örnekleri olarak bildirilmektedir.^{2,3,11,12-15} Paterji testi, bu durumlarda postoperatif komplikasyon gelişebilecek hastaları belirlemede faydalı olabileceği gibi immünsüpresif tedavi

başlanması gereken hastalar için de rehberlik edebilir.^{11,14}

Paterji reaksiyonunu uyaracak metodun tam olarak standardize edilmemiş olması paterji testinin klinik yararlılığını sınırlamaktadır. Kullanılan iğnenin kalınlığı, pikür derinliği, pikür sayısı, iğnenin deri içinde rotasyonu, uygulama yeri ve değerlendirme bakımından farklılıklar paterji testinin pozitiflik oranını etkilemektedir.³ Ayrıca, Behçet hastalığının aktivitesi, tedavisi için kullanılan ilaçlar gibi birçok faktörün paterji testi pozitifliğini etkileme olasılığı da araştırılması gereken konulardır.

KAYNAKLAR

1. Mat MC, Tüzün Y: Paterji fenomeni. *Dermatolojide Gelişmeler 2'de*. Ed. Tüzün Y, Serdaroğlu S, Aydemir E. İstanbul, Deri ve Zührevi Hastalıklar Derneği, 1993; 97-109.
2. Varol A, Seifert O, Anderson CD. The skin pathergy test: Innately useful? *Arch Dermatol Res* 2010; 302: 155-68.
3. Parlak AH. Paterji Testi. *Türkderm* 2014; 48:116-20.
4. Davatchi F, Chams-Davatchi C, Ghodsi Z, et al.: Diagnostic value of pathergy test in Behcet's disease according to the change of incidence over the time. *Clin Rheumatol* 2011; 30: 1151-5.
5. İşçimen A, Serdaroğlu S, Tüzün Y: Paterji testinde sabit pikür derinliği sağlayan yeni bir yöntem XIII Ulusal Dermatoloji Kongresi Ed. Memişoğlu H, Acar A ve ark. Adana, Çukurova Üniversitesi Basımevi, 1991 Cilt 1: 333-8.
6. Yazıcı H, Chamberlain MA, Tüzün Y, et al. A comparative study of the pathergy reaction among Turkish and British patients with Behcet's disease. *Ann Rheum Dis* 1984; 43: 74-5.
7. Doğan B, Taşkapan O, Harmanyeri Y. Prevalance of pathergy test positivity in Behçet's disease in Turkey. *J EADV* 2003; 17: 227-9.
8. Dilşen N, Koniçe M, Aral O, et al. Comparative study of the skin pathergy test with blunt and sharp needles in Behcet's disease: confirmed specificity but decreased sensitivity with sharp needles. *Ann Rheum Dis* 1993; 52: 823-5.
9. Melikoglu M, Uysal S, Krueger JG, et al. Characterization of the divergent wound-healing responses occurring in the pathergy reaction and normal healthy volunteers. *J Immunol* 2006; 177: 6415-21.
10. Gül A, Esin S, Dilsen N, et al. Immunohistology of skin pathergy reaction in Behcet's disease. *Br J Dermatol* 1995; 132: 901-7.
11. Sequeira FF, Daryani D. The oral and skin pathergy test. *Indian J Dermatol Venereol Leprol* 2011; 77: 526-30.
12. Yalcindag FN, Batioglu F. Pathergy-like reaction following intravitreal triamcinolone acetone injection in a patient with Behcet's disease. *Ocul Immunol Inflamm* 2008; 16: 181-3.
13. Tüzün H, Besirli K, Sayin A, et al. Management of aneurysms in Behcet's syndrome: an analysis of 24 patients. *Surgery* 1997; 121: 150-6.
14. Park MC, Hong BK, Kwon HM, Hong YS. Surgical outcomes and risk factors for postoperative complications in patients with Behcet's disease. *Clin Rheumatol* 2007; 26: 1475-80.
15. Humby F, Gullick N, Kelly S, et al. A synovial pathergy reaction leading to a pseudo-septic arthritis and a diagnosis of Behçet's disease. *Rheumatology* 2008; 47: 1255-6.